

Stanowisko nr 1/22
Zespołu roboczego ds. gospodarki, pracy i rozwoju regionalnego
działającego w ramach Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w województwie
mazowieckim
z dnia 25 sierpnia 2022 r.
w sprawie polityki migracyjnej państwa i przyjęcia rozwiązań
zmiierzających
do ułatwienia uzyskania pozwolenia na pobyt i pracę pracownikom z
krajów trzecich

Zespół roboczy ds. gospodarki, pracy i rozwoju regionalnego, będący ciałem pomocniczym Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w województwie mazowieckim, działając na podstawie uchwały nr 3/17 Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w województwie mazowieckim z dnia 1 marca 2017 r. w sprawie powołania Zespołu roboczego ds. gospodarki, pracy i rozwoju regionalnego¹ oraz a także § 4 ust. 6 Regulaminu Zespołu roboczego ds. gospodarki, pracy i rozwoju regionalnego działającego w ramach Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w województwie mazowieckim stanowiącego załącznik do uchwały nr 1/21 Zespołu roboczego ds. gospodarki, pracy i rozwoju regionalnego z dnia 28 lipca 2021 r., na wniosek Konfederacji Lewiatan, zajmuje stanowisko w sprawie polityki migracyjnej państwa i przyjęcia rozwiązań zmiierzających do ułatwienia uzyskania pozwolenia na pobyt i pracę pracownikom z krajów trzecich.

W chwili obecnej polski rynek pracy cechuje się niskim bezrobociem rejestrowanym – w grudniu 2021 r. było to w skali kraju 5,4% a w kwietniu 2022 r. 5,3%, przy czym w poszczególnych powiatach wartość tego wskaźnika spada nawet poniżej 3%. Jednocześnie odnotowano rekordową dynamikę wzrostu wynagrodzeń – wg danych GUS przeciętne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw wzrosło r/r o 11,2% (dane za grudzień 2021 r.).

Niski poziom bezrobocia oznacza dla pracodawców, szczególnie tych działających na terenach cechujących się dużym popytem na pracę, istotne problemy w pozyskaniu pracowników. Dla wielu pracodawców utrzymanie i rekrutacja osób o odpowiednich kwalifikacjach staje się największym wyzwaniem w utrzymaniu i rozwoju firmy. Jednocześnie brak odpowiednio dużej liczby dostępnych pracowników powoduje, że decyzje o ulokowaniu nowych inwestycji, również tych opartych o nowe technologie, omijają Polskę. To z kolei niesie za sobą negatywne konsekwencje dla całej gospodarki i społeczeństwa.

Powyższych problemów nie rozwiąże napływ cudzoziemców w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy. Grupa ta wymaga odrębnych uregulowań w zakresie wsparcia w dostępie do rynku pracy i integracji.

Rynek pracy potrzebuje cudzoziemców w różnych sektorach, począwszy od sektora ICT (braki pracowników w tej branży w Polsce sięgają blisko 60 tysięcy programistów) po sektor drogowego transportu międzynarodowego (60 proc. firm transportowych wskazuje na niedostępność pracowników jako barierę działalności²).

Od wielu lat różnicę między popytem, a podażą pracy uzupełniają cudzoziemcy, podejmujący pracę na terenie Polski. Ich liczba systematycznie rośnie, co przekłada się w istotny sposób na sytuację budżetową państwa. Pracownicy cudzoziemscy są płatnikami podatku dochodowego i składek na ubezpieczenia społeczne. Według danych ZUS, intensywnie wzrasta liczba cudzoziemców, którzy podlegają ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. W latach 2009-2014 liczba cudzoziemców, którzy podlegali tym ubezpieczeniom wzrosła o 59,3 tys., natomiast w okresie od grudnia 2014 r. do grudnia 2020 r. był to już wzrost o 600,8 tys. osób.

1 Zmienionej uchwałą nr 4/17 z dnia 6 października 2017 r., uchwałą nr 2/18 z dnia 15 maja 2018 r., uchwałą nr 3/18 z dnia 14 czerwca 2018 r., uchwałą nr 6/18 z dnia 2 sierpnia 2018 r., uchwałą nr 1/19 z dnia 4 marca 2019 r., uchwałą nr 9/20 z dnia 29 czerwca 2020 r., uchwałą nr 5/21 z dnia 21 kwietnia 2021 r. oraz uchwałą 3/22 z dnia 24 maja 2022 r.

2 Tygodnik Gospodarczy PIE, 12 maja 2022 r.

Nowelizacja ustawy o cudzoziemcach, która weszła w życie 29 stycznia 2022 roku, to krok w dobrym kierunku, szczególnie w zakresie wydłużenia okresu na jaki pracodawca może powierzyć pracę cudzoziemcowi z wybranych 6 krajów na podstawie oświadczenia wpisywanego do ewidencji przez powiatowy urząd pracy oraz określenia terminów trwania postępowań administracyjnych. Niemniej jednak, aby zmniejszyć lukę pomiędzy popytem a podażą pracy, konieczne są dalsze działania. Przepisy dotyczące uzyskania zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, są niejasne dla przedsiębiorców, a sam proces uzyskania zezwolenia wymaga czasu z uwagi na konieczność weryfikacji spełnienia niezbędnych warunków. Nie bez znaczenia jest obciążenie wpływem wniosków i organizacja pracy w poszczególnych urzędach wojewódzkich. Rozumiemy i podzielamy pogląd, że priorytetem państwa w zakresie dopuszczania cudzoziemców do polskiego rynku pracy powinno być zapewnienie bezpieczeństwa oraz uzupełniający wobec rodzinnych pracowników charakter pracy wykonywanej przez cudzoziemców. Należy jednak podjąć działania mające na celu skrócenie czasu niezbędnego na realizację tych procesów w urzędach.

Proponujemy zatem rozpoczęcie konsultacji społecznych i prac nad założeniami do strategii w zakresie migracji i polityki zatrudnienia.

Niezależnie od proponowanych konsultacji społecznych, konieczne jest rozważenie możliwości pilnego wdrożenia rozwiązań, które poprawią sytuację pracodawców, a jednocześnie nie wpłyną negatywnie

na bezpieczeństwo wewnętrzne państwa:

1. konieczność zapewnienia przewidywalnych i stabilnych warunków legalizacji pobytu i pracy cudzoziemców w momencie wygaszania przepisów tzw. antycovidowych oraz przepisów dotyczących obywateli Ukrainy w związku konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy,
2. rozszerzenie możliwości korzystania z oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy przez obywateli większej liczby państw,
3. rezygnację z testu rynku pracy, w sytuacji gdy bezrobocie rejestrowane na lokalnym rynku pracy nie przekracza ustalonego poziomu (np. 4,5%),
4. ujednolicenie procesów związanych z legalizacją zatrudnienia cudzoziemców we wszystkich jednostkach administracyjnych wydających decyzję.

W związku z powyższym, Zespół roboczy ds. gospodarki, pracy i rozwoju regionalnego działający w ramach Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w województwie mazowieckim rekomenduje Wojewódzkiej Radzie Dialogu Społecznego w województwie mazowieckim przyjęcie stanowiska i następnie skierowanie go do rozpatrzenia:

1. Prezesowi Rady Ministrów;
2. Ministrowi Rodziny i Polityki Społecznej;
3. Przewodniczącemu Rady Dialogu Społecznego.

Przewodniczący
Zespołu roboczego ds. gospodarki,
pracy i rozwoju gospodarczego

Waldemar Dubiński